

Komparace techniky profesní obrany a sebeobraný

Jiří Essender

Bakalářská práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Jiří Essender
Osobní číslo: A15523
Studijní program: B3902 Inženýrská informatika
Studijní obor: Bezpečnostní technologie, systémy a management
Forma studia: prezenční

Téma práce: Komparace techniky profesní obrany a sebeobran
Téma anglicky: A Comparison of Profession Defense and Self-defense
Techniques

Zásady pro vypracování:

1. Seznamte se s problematikou techniky profesní obrany v oblasti komerční bezpečnosti a sebeobran.
2. Porovnejte obecně rozdílné potřeby znalostí profesní obrany v oblasti komerční bezpečnosti a sebeobran.
3. Analyzujte nejčastější hrozby a s nimi související rizika pro vybrané pracovní pozice v komerční bezpečnosti a v občanském prostředí.
4. Specifikujte základní techniku a nezbytný rozsah její znalosti, z hlediska profesní obrany a sebeobran, ve zmíněném prostředí.
5. Navrhněte a zdůvodněte minimální potřebný rozsah znalostí specifikované techniky pro vybrané pracovní pozice v oblasti komerční bezpečnosti a pro občany.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. ČESKÁ REPUBLIKA. Předpis č. 40/2009 Sb.: Zákon trestní zákoník. In: 40/2009. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2009, 11/2009, s. 159.
2. NÁCHODSKÝ, Zdeněk. Nebojte se bránit. Praha: Armex, 2006, 336 s. ISBN 80-867-9543-8.
3. MALÁNÍK, Zdeněk. Úvodní problematika profesní obrany. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management I: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. 1. Zlín: VeRBuM, 2011, 247 – 259. ISBN 978-80-87500-05-7.
4. MALÁNÍK, Zdeněk a Jiří SVOBODA. Profesní obrana a právo v PKB. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management IV: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2014, 227 – 237. ISBN 978-80-87500-57-6.
5. MALÁNÍK, Zdeněk. Problematika profesní obrany pracovníků PKB. In: Bezpečnostní technologie, systémy a management 2007: Mezinárodní konference. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007, s. 7. ISBN 978-80-7318-606-7.
6. BY ANDREW F. BRANCA. The law of self defense: the indispensable guide for the armed citizen. 2nd ed. Maynard MA: Law of Self Defense, 2013. ISBN 978-098-8867-703.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Zdeněk Maláník

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

12. prosince 2017

Termín odevzdání bakalářské práce:

24. května 2018

Ve Zlíně dne 12. prosince 2017

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Jan Valouch, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s přípustí-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne 21.5.2018

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Práce je zaměřena na porovnání znalosti techniky sebeobrany a profesní obrany. Práce se zaměřuje na terminologii a zákony s obranou související, dále obsahuje seznámení s problematikou, co se týče dostupnosti a kvality kurzů pro obě skupiny vhodné. Jsou zde porovnány rozdílnosti v potřebách znalostí pracovníků v PKB a běžného občana. Pomocí výčtu hrozeb a rizik, které mohou nastat u každé skupiny, je vypracován návrh minimálního rozsahu znalostí potřebné buď k výkonu práce, nebo zajištění osobního bezpečí. Závěrem je zdokumentování základních užitečných technik společně s vysvětlením, co je k úspěšnému provedení nutné.

Klíčová slova: Profesní obrana, Sebeobrana, Technika obrany, Hrozba, Riziko

ABSTRACT

The work is focused on comparing knowledge of self defense and professional defense techniques. The work focuses on terminology and related defense laws, and it also includes familiarization with the issues of availability and quality of courses for both groups. Differences in the needs of the PKB staff and the ordinary citizen are compared. Using a list of threats and risks that may occur for each group, a draft of the minimum range of knowledge required to either perform the work or to ensure personal safety is developed. The bottom line is the documentation of basic useful techniques together with an explanation of what is required for successful implementation.

Keywords: Professional Defense, Self Defense, Technique of Defense, Threat, Risk

Rád bych poděkoval svému vedoucímu práce panu Ing. Zdeňku Maláníkovi za každou radu, moudro či konzultaci této bakalářské práce. Následně bych chtěl poděkovat rodině a přátelům nejen za podporu ve studiu, ale v hlavně k nabádání se na něj vydat.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

„Naše ctnosti a nezdary jsou neoddělitelné, stejně jako síla a hmota. Když se oddělí, člověk už není a nebude.“

Nikola Tesla

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 TERMINOLOGIE A PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ.....	11
1.1 SOUVISEJÍCÍ ZÁKONY ČR S PROBLEMATIKOU	11
1.1.1 Nutná obrana	11
1.1.2 Krajiní nouze	12
1.1.3 Zadržení podezřelé osoby	12
1.1.4 Svépomoc	13
1.2 POUŽÍVANÁ TERMINOLOGIE	13
1.3 ZÁVĚR 1. KAPITOLY	15
2 PROBLEMATIKA TECHNIKY PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY	16
2.1 SEBEOBRANA V OBČANSKÉM PROSTŘEDÍ	16
2.1.1 Dostupnost a efektivita kurzů sebeobraný	16
2.2 PROFESNÍ OBRANA V KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI	17
2.2.1 Fyzická kompetentnost pracovníků.....	17
2.2.2 Dostupnost kurzů pro zaměstnance komerční bezpečnosti.....	18
2.3 ZÁVĚR 2. KAPITOLY	18
3 POROVNÁNÍ POTŘEBNÝCH ZNALOSTÍ TECHNIKY PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY	19
3.1 OBČANSKÉ PROSTŘEDÍ	19
3.1.1 Technika prevence v občanském prostředí	19
3.1.2 Technika vyproštění z držení	19
3.2 KATEGORIE KONFRONTACE.....	20
3.3 PRACOVNÍ POZICE VRÁTNÝ	21
3.3.1 Znalost komunikačních praktik.....	21
3.3.2 Znalost vyprošťovacích technik	21
3.3.3 Znalost odváděcích technik.....	21
3.3.4 Znalost zadržovacích technik	22
3.4 PRACOVNÍ POZICE GUARDI.....	22
3.4.1 Znalost komunikačních praktik.....	22
3.4.2 Znalost vyprošťovacích technik	23
3.4.3 Znalost odváděcích technik.....	23
3.4.4 Znalost zadržovacích technik	24
3.5 PRACOVNÍ POZICE OSTRAHA SPOLEČENSKÝCH AKCÍ.....	24
3.5.1 Znalost komunikačních praktik.....	24
3.5.2 Znalost vyprošťovacích technik	25
3.5.3 Znalost odváděcích technik.....	25
3.5.4 Znalost zadržovacích technik	25
3.6 PRACOVNÍ POZICE STRÁŽNÝ V OBCHODĚ.....	26
3.6.1 Znalost komunikačních praktik.....	26

3.6.2	Znalost vyprošťovacích technik	26
3.6.3	Znalost odváděcích technik	27
3.6.4	Znalost zadržovacích technik	27
3.7	POROVNÁNÍ ZNALOSTI TECHNIKY	27
3.8	ZÁVĚR 3. KAPITOLY	29
II	PRAKTICKÁ ČÁST	30
4	HROZBY A RIZIKA V KOMERČNÍ OBLASTI A OBČASNKÉM PROSTŘEDÍ + SPECIFIKACE TECHNIKY	31
4.1	HROZBY A RIZIKA V OBČANSKÉM PROSTŘEDÍ	31
4.1.1	Specifikace techniky pro občanské prostředí	34
4.2	HROZBY A RIZIKA PRO VRÁTNÉHO	36
4.2.1	Specifikace techniky pro vrátného	37
4.3	HROZBY A RIZIKA PRO GUARDA	37
4.3.1	Specifikace techniky pro Guarda	39
4.4	HROZBY A RIZIKA PRO OSTRAHU SPOLEČENSKÝCH AKCÍ	39
4.4.1	Specifikace techniky pro ostrahu společenských akcí	40
4.5	HROZBY A RIZIKA PRO STRÁŽNÉHO V OBCHODĚ	41
4.5.1	Specifikace techniky pro strážné v obchodě	42
4.6	ZÁVĚREČNÉ POROVNÁNÍ POTŘEBNÉ TECHNIKY	43
4.7	ZÁVĚR 4. KAPITOLY	43
5	NÁVRH MINIMÁLNÍCH POTŘEBNÝCH ZNALOSTÍ TECHNIKY	44
5.1	ZÁKLADNÍ TECHNIKY VYPROŠTĚNÍ Z DRŽENÍ	44
5.2	VHODNÉ TECHNIKA PRO ODVÁDĚNÍ – KOMERČNÍ OBLAST	49
5.3	VHODNÉ TECHNIKA PRO ZADRŽENÍ – KOMERČNÍ OBLAST	53
5.4	VYUŽITÍ TELESKOPICKÉHO OBUŠKU K OBRANĚ - VHODNÉ PRO OBĚ SKUPINY	56
5.5	ZÁVĚR 5. KAPITOLY	56
	ZÁVĚR	57
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	58
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	59
	SEZNAM OBRÁZKŮ	60
	SEZNAM TABULEK	61

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá komparací techniky profesní obrany a sebeobranou. Hlavním zaměřením práce je na základě zkušeností autora najít potřebné minima techniky jaké by měli znát pracovníci v oblasti TKB a také i běžní občané za účelem dosažení bezpečnosti majetku či dokonce vlastního zdraví a života.

Toto téma jsem si zvolil, protože mě na základě neblahé zkušenosti již několik let zajímá problematika sebeobranou v občanském prostředí. Na tento zájem navázala také profesní obrana z důvodů zaměstnání coby ostraha a Guard na nejrůznějších událostech. Zde jsem mohl být svědkem rozdílnosti využívané techniky spolupracovníků. Absolventi naší školy, kteří prošli předmětem Speciální tělesná příprava, dosahovali lepších výsledků než ostatní pracovníci. Toto poznání mě vedlo k zamyšlení, proč si nenajdou potřebné kurzy a své znalosti k jejich práci potřebné si nedoplní.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se nachází potřebná terminologie, kterou práce využívá a následně také potřebné zákony dotýkající se profesní obrany a sebeobranou. Pokračuje dále úvodem do problematiky v uvedených oblastech. Závěrem teoretické části je pak porovnání potřeb ve znalosti technik pro obě oblasti. Praktická část se zaměřuje na nalezení hlavních hrozeb a rizik, které mohou hrozit oběma skupinám. Na základě těchto poznatků jsou vybrána potřebná minima znalostí, jež jsou také zdokumentována a vysvětlena pro lepší představu čtenáře. Na ženy však práce pohlíží jen okrajově a to hlavně v teoretické části a analýze hrozeb a rizik. Je nemyslitelné, aby žena i muži používali jednotnou techniku již jen z důvodů lidské fyziologie.

Přínos práce se nachází hlavně v poukázání na fakt, že oběma zmíněným sektorům nestačí návštěva stejných kurzů. Zároveň také může čtenáře nabádat k zamyšlení nad svou vlastní bezpečností a přimět jej provést kroky ke zlepšení jeho situace.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TERMINOLOGIE A PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ

V této části bakalářské práce jsou uvedeny zákony, které se dotýkají problematiky sebeobrany a zároveň tak i pracovníků komerční bezpečnosti. Budou zde vypsány a vysvětleny tak jak jsou skutečně myšleny, Tato část bude rovněž obsahovat potřebnou terminologii a názvosloví.

1.1 Související zákony ČR s problematikou

Následující část je zaměřena na zákony a různé paragrafy, které jsou obecně platné pro činnost pracovníků v oblasti komerční bezpečnosti popřípadě i v sebeobraně.

1.1.1 Nutná obrana

Tato problematika je řešena v Trestním zákoníku České republiky a to konkrétně § 29 Nutná obrana.

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.

Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku“ [1].

Tento zákon je médií dosti často špatně vykládán a vtoukán do hlavy obyvatelstvu ve smyslu, že sebeobrana, která je nepřiměřená, je trestným činem. To ovšem není pravda, aby byla obrana efektivní, musí být vynaloženo intenzivnější nasazení, než jaké prokazuje útočník.

Vzorové použití nutné obrany - Pro lepší pochopení zákona bude využita modelová situace strážného na noční obchůzce hlídaného areálu, kde se skladují různá lehce zpeněžitelná aktiva. Strážný zpozoruje zloděje při trestném činu a rozhodne se zakročit. Pachatel však na varování nereaguje a odmítá spolupracovat, ba navíc hodlá zaútočit železnou trubkou větších rozměrů. Strážný se rozhodne využít služební palné zbraně a útočníka postřelit. Zde se jedná o správné užití nutné obrany, jelikož útok přímo hrozil a jeho dopad by mohl vést k ohrožení života strážného.

Vzorová situace kdy se nejedná o nutnou obranu - Zde bude využita obdobná situace jako v minulém případě. Využije se stejného areálu a stejných zúčastněných osob. Strážný zpozoruje pachatele při krádeži a rozhodne se jednat. Pachatel na výzvu reaguje odhozením batožiny a utíká směrem od strážného pryč z areálu. Strážný reaguje na tuto

akci střelbou a postřelí prchajícího pachatele. Zde se nejedná o nutnou obranu, jelikož strážnému nehrozilo žádné nebezpečí, které by jej mohlo ohrozit.

1.1.2 Krajní nouze

Tato část trestního zákoníku se dotýká cílů práce jen okrajově avšak pro pracovníky v oboru komerční bezpečnosti či jen občanském prostředí je dobré jej uvést. Je opět zasazen do trestního zákoníku § 28 Nutná obrana.

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet“[1].

Zákon o krajní nouzi je pro pracovníky v oboru komerční bezpečnosti dobré znát pro případy, kdy budou muset v rámci svých povinností například evakuovat lidi z budov. Je důležité si zde uvědomit, že následky, které vzniknou při pokusu s řešením krajní nouze, by měly nižšího či nejvýše stejného rozsahu než následky které by krajní nouze způsobila.

Vzorová situace krajní nouze - Na demonstraci bude využita modelová situace člověka, který požil drobné množství alkoholu a zraněného kamaráda který akutně potřebuje lékařské ošetření, avšak není možnost zavolání sanitky. Jedinec, který požil drobné množství alkoholu avšak dle něj je schopen jízdy, usedne za volant a odveze zraněného kamaráda do nemocnice. Zde se jedná o krajní nouzi z důvodu záchrany lidského života. Krajní nouze končí v momentě, kdy si dotyčný chce odvést automobil domů bezprostředně po události. Je stále pod vlivem alkoholu a neodvrací žádné nebezpečí.

1.1.3 Zadržení podezřelé osoby

V případě, kdy pracovník v oboru komerční bezpečnosti je svědkem trestného činu je potřeba, aby byl schopen na místě pachatele zadržet až do příjezdu zavolané policejní hlídky. Tato část zákona se může týkat také občanského prostředí, i když ne každý občan je k tomuto úkonu způsobilý. Touto problematikou se zabývá § 76 Trestního řádu.

„Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka

ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit“[2].

Zde je důležité si uvědomit, že zadržení musí proběhnout při činu nebo bezprostředně po něm. Zároveň je nutno osobu co nejdříve předat Policii ČR.

Vzorová situace osoby podezřelé – Jednoduchým příkladem může být strážný v obchodě. V momentě kdy bezpečnostní rámy detekují průchod člověka, který může mít v batožině kradenou věc a odmítne ji dát k nahlédnutí je povinností zadržet podezřelého na místě do příjezdu policie.

1.1.4 Svépomoc

Jedná se o podobný paragraf, jako je obdobný § 76 O zadržení podezřelé osoby. Ovšem § 14 Svépomoc směřuje obecně na protiprávní jednání, co se týče majetku a občanského soužití.

„Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě. Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci“[3].

Vzorová situace svépomoci - Představme si situaci, kdy se pes zatoulá na sousedův pozemek a spadne tam do bazénu, z kterého se nemůže dostat ven. Soused na zvonění zvonku nereaguje, nebo není doma. Zvířeti však hrozí utopení z důvodu vysílení a je třeba jednat. V tomto případě je v pořádku kupříkladu přelézt plot a jít psa zachránit i za cenu nedovoleného vstupu na pozemek. Je důležité také upozornit na fakt, že u případů svépomoci není nutno volat policii. Mnohdy se stačí obrátit jen na starostu obce jakožto na orgán veřejné právní moci.

1.2 Používaná terminologie

V této sekci jsou uvedeny a vysvětleny odborné termíny, jež se v práci vyskytují [4]

Bojový systém – Jeho cílem je, v co nejkratším čase připravit účastníka kurzu, se ubránit reálnému fyzickému napadení. K tomuto cíli využívá metody, které jsou založené na reálných situacích. Využívá jen velice málo techniky, avšak klade vysoký důraz na znalosti, co se týče anatomie a psychologie. Technika obrany zde vyučována je po většinu času uplatnitelná na širokou škálu útoků s cílem, aby bránci se jedinec nemusel přemýšlet, kterou techniku využije. Instinktivně co nejrychleji a zároveň správně učiní vhodná obranná opatření. Ucházejících výsledů je zde účastník kurzu schopen zvládnout po uplynutí tří měsíců. Vhodné pro všechny věkové skupiny.

Bojový sport – Většina účastníků tyto kurzy navštěvuje z důvodů udržení dobré fyzické kondice, a proto jej praktikuje hlavně mladší věková skupina. Uplatňuje se zde soutěživý duch podle přesně stanovených pravidel. Jsou většinou inspirovány některým bojovým uměním, odkud byly převzaty či upraveny techniky pro konkrétní bojový sport vhodnou. Co se samotného uplatnění techniky a její správnosti týče, není vždy hlavní.

Bojové umění – Účastníci tyto kurzy navštěvují k rozvoji těla i ducha. Naučit se bojové umění znamená i přijmout a porozumět jeho filozofii. Je zde pevná hierarchie od učitele až po nejnižší stupeň žáků. Pro účastníky kurzů je důležité znát a obsáhnout celou techniku jejich zvoleného bojového umění s tím, že některé techniky mohou upřednostňovat více a jiné méně.

Guard - Jedná se o označení vyhazovačů na akcích v klubovém prostředí.

Konfrontovaný – V práci takto budou označováni jedinci, proti kterým budou muset zakročit pracovníci v oblasti komerční bezpečnosti.

Obrana – V momentě kdy pojem souvisí s PKB je chápán jako aktivní čin pracovníka v tomto odvětví. Ten tímto činem zamezuje protiprávnímu jednání na zájmy chráněné zákonem. Pro případ sebeobrany je třeba ji chápat jako činnost jednotlivce, který hájí své vlastní zájmy.

Vyproštění – V práci se tento termín bude vyskytovat v souvislosti přímého fyzického kontaktu s útočníkem. Jedná se o část souboje, kdy je třeba se dostat ze sevření útočníka.

Zadržení - Na základě právních aspektů České republiky smí osobu podezřelou z páchaní trestného činu zadržet kdokoli. Takto zadržený člověk je dočasně omezen na svobodě pohybu

1.3 Závěr 1. kapitoly

Z uvedených informací vyplývá, že v ČR není zákon o soukromých bezpečnostních službách. Zaměstnanci v oboru PKB tak podléhají stejným zákonům jako jakýkoliv jiný občan. Tato skutečnost se nemá v dohledné době změnit a je proto důležité, aby pracovníci PKB dokázali své možnosti maximálně využívat.

2 PROBLEMATIKA TECHNIKY PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY

Tato část bakalářské práce se zaměří na různá úskalí, jež souvisí se znalostí techniky obrany před útokem. Bude zaměřena na dva hlavní sektory. Konkrétně se bude jednat o profesní obranu v rámci komerční bezpečnosti a poté o sebeobranu v občanském prostředí.

2.1 Sebeobrana v občanském prostředí

Co se týče sebeobrány v České republice, drtivá většina populace se o její problematiku nezajímá. Ta menší část pro své vlastní bezpečí, zdraví či jen dobrý pocit z pohybu navštěvuje různé výukové kurzy bojových umění, bojových systémů či bojových sportů. Jen opravdu malá skupina, konkrétně převážně ženy vyhledávají kurzy, které slouží přímo k sebeobraně a není na ně třeba mít velkou sílu. Mezi muži převládá obliba v různých bojových sportech či jinak převážně silově založených odvětvích. Účastníci se v drtivé většině naučí ránu dát a nějakým způsobem ji blokovat, ovšem málo kurzů nabízí praktické věci, jako jsou vyproštění se z držení či jiné další techniky pro samotnou sebeobranu.

2.1.1 Dostupnost a efektivita kurzů sebeobrány

Může se zdát, že lekce sebeobrány jsou pro občany hojně dostupné. Vždyť již po drobném hledání na internetu najde každý několik kurzů sebeobrány ve svém bydlišti. Následně se již jen vybere ten nejbližší či cenově nejdostupnější kurz. Nikdo již pak neřeší problematiku obsahu nalezeného kurzu. Většina kurzů trpí nekvalifikovaností vyučujících a hlavně na náplni kurzu.

Co se týče náplně kurzů, řada kurzů se chlubí, že účastníka kurzu naučí techniky z různých bojových sportů či umění. To vede účastníka k mylné domněnce, že se učí z každého odvětví to nejlepší. V případě reálného útoku však není dobře zvládnutá technika kopů či ran pěstí úplně vhodná. Útočník mnohdy zaútočí tak, že o tom bránící se člověk ani neví, dokud není pozdě. Najednou se nachází v nejrůznějších sevřeních či je dokonce i škrcen a pak neví, co má dělat. Tuto problematiku dobře řeší Krav Maga, jelikož se sice zaměřuje právě na minimum techniky avšak na reálné situace.

Ani vhodně zvolený kurz z hlediska obsažené techniky, nemusí být však úplným vítězstvím. Ke správnému zvládnutí techniky kurzu přispívá velkou měrou také jeho lektor. Lektoři v kurzech často nemají dostatečnou praxi v terénu a nemohou tak věnovat

pozornost chybným drobnostem v technice účastníka kurzu. K tomu však nemusí vést jen špatný instruktor. Některé kurzy mají vysoké množství cvičenců na hodině výuky, což vede k obdobnému jevu. Najít vhodný kurz tedy není tak snadné jak se může na první pohled zdát.

2.2 Profesionální obrana v komerční bezpečnosti

Zatímco v občanském prostředí většina obyvatel navštěvuje uvedené kurzy ze své vlastní vůle a potřeby, u zaměstnanců v oboru komerční bezpečnosti je situace jiná. U těchto pracovníků se obecně předpokládá schopnost zakročit v případě, kdy zpozorují trestný čin. K tomuto skutku však již jejich činnost vyžaduje určitou fyzickou zdatnost, znalost techniky obrany a umění komunikovat.

Pracovníci zaměstnaní v bezpečnostních agenturách mají ze zákona mít jen o získání profesní kvalifikace strážný. Ten však nikterak neupravuje nutnou znalost techniky profesionální obrany u zaměstnanců. [5]

Tento certifikát je však jen malým krokem v této problematice. Vede jen k lepší efektivitě pracovníků při různých haváriích, avšak není nikterak specifikovaná potřebná znalost obranných technik pracovníka.

2.2.1 Fyzická kompetentnost pracovníků

Většina bezpečnostních služeb často do svých řad přijímá pracovníky z řad seniorů či s OZP. Firmy často argumentují, že starší lidé jsou trpělivější a spolehlivější. Jejich pracovní zařazení pak prý odpovídá jejich schopnostem individuálně. Mezi využívané pracovní pozice patří strážní, vrátní, detektivové v obchodě. [6]

Tento jev zní sice hezky pro takto zaměstnané osoby, avšak hlavním důvodem je příspěvek státu na jejich zaměstnání. Příspěvek se vztahuje také na rekvalifikaci, což opět vede ke snížení nákladů na pracovníka. V situaci kdy je však třeba aktivně zasáhnout nemusí být síly těchto pracovníků dostačující. Zároveň strážní v obchodě v pokročilém věku mohou vést zloděje k myšlence, že při případném útěku budou ve výhodě.

2.2.2 Dostupnost kurzů pro zaměstnance komerční bezpečnosti

Co se týče možnosti školení zaměstnanců v oblasti komerční bezpečnosti je většinou těžce dostupné. Navíc povinný certifikát strážný nevyžaduje žádné znalosti techniky potřebné k fyzické konfrontaci s problematickým jedincem. Některé kurzy sebeobrany sice jsou schopny rozšířit rozsah kurzu i o techniky zadržení a odvedení konfrontovaného avšak najít takovou, která umí tyto techniky naučit je problematické. V ČR je takovýmto příkladem SERUDO. Zde však může být problém, co se týče praxe lektorů kurzu přímo v terénu, jedná se o zadržení a odvádění zadrženého. Firmy se proto dost často uchylují k řešením, jako jsou:

Neprovádí žádné školení - Zaměstnanec je přijat za základě certifikátu strážného a není nikterak školen v oblasti profesní obrany. Takto přijatý zaměstnanec má pak možnost si sám dodělat nějaký kurz sebeobrany avšak je to pouze na jeho vlastní vůli.

Školení v kurzech sebeobrany - Firma se rozhodne nechat si své zaměstnance školit povinně v kurzech sebeobrany či nějakém bojovém systému. Zaměstnanci se zde sice naučí eliminovat možný útok, ale kurzy nevyučují metody zadržení, které jsou pro oblast komerční bezpečnosti klíčové. Špatné zadržovací techniky vzbuzují u přihlížejících pouze rozruch.

Školení si provádí sama firma - Některé firmy nespolehají na uvědomělost svých zaměstnanců a nově přijaté zaměstnance si různými způsoby školí sami. Častým jevem je že nové pracovníky školí jeden ze zkušenějších pracovníků firmy. U této metody se zvyšuje možnost špatného naučení techniky, jelikož vyučující zde není sám dostatečně profesionální.

2.3 Závěr 2. kapitoly

Lze říci, že kurzy a jejich kvalita je po většinu případů alespoň dostačující. Největší problém je však malá praxe instruktorů, kteří tyto kurzy vyučují. Je tedy vhodné si o kurzu zjistit co nejvíce informací. Pro pracovníky v oblasti PKB je situace daleko horší. Některé kurzy sice po domluvě s firmou jsou schopny své zaměření pro jejich kurzy pozměnit, avšak zde rapidně padá praxe lektorů. Málo který z nich někdy někoho kupříkladu zadržoval a není tak schopen profesionálně připravit návštěvníka kurzu na možné komplikace.

3 POROVNÁNÍ POTŘEBNÝCH ZNALOSTÍ TECHNIKY PROFESNÍ OBRANY A SEBEOBRANY

V této části se nachází výčet několika skupin zaměstnání v oboru komerční bezpečnosti. K těmto zaměstnáním jsou přiřazeny důležité znalosti v oblasti techniky profesní obrany, které se jejich oboru dotýkají. Zároveň zde jsou uvedeny techniky týkající se sféry občanského prostředí.

3.1 Občanské prostředí

Pro běžného občana, který se stará nějakým způsobem o své bezpečí, je hlavní metodou prevence. Tím je myšleno, že se aktivně snaží vyhýbat nebezpečným místům, kde se dá útok předpokládat. Tyto drobnosti dokáží naučit některé vhodně zvolené kurzy přežití ve městě či některé lepší kurzy sebeobrany. Zde se může účastník naučit vhodné preventivní techniky, které dokáží možnost útoku minimalizovat. Právě toto je největší výhoda občanského prostředí oproti komerční bezpečnosti. Zaměstnanci bezpečnostních služeb si nemohou vybrat, kde budou, lokalitu jim přiděluje jejich vedení a většinou jsou zasiláni tam, kde lze předpokládat problémy.

Zároveň však musí myslet na možnost, že útoku se nelze vždy vyhnout a bude třeba mu čelit. V tento moment je třeba se aktivně bránit a využít všechny možné dostupné možnosti pro vlastní obranu.

3.1.1 Technika prevence v občanském prostředí

Co se týče kurzů zaměřených na bezpečnost jedince, mohou ho naučit jakým místům se vyhýbat, jak a kde bezpečně zaparkovat. Důležité je aby se člověk naučil všimnout si dění kolem sebe. Hodně situací lze vyzorovat ještě předtím, než k nim dojde. Takové drobnosti mohou účinně eliminovat či minimalizovat možnost napadení. Obecně platí, že si útočníci vybírají snadné cíle, u kterých jsou si jisti svým vítězstvím a tím dosažení svého cíle. Neuvidí-li snadnou příležitost, vyberou si jinou oběť.

3.1.2 Technika vyproštění z držení

V případě útoku se dostane člověk do různých sevření protivníkem, která pracují v útočníkův prospěch a zároveň minimalizují pohyblivost a tím i možnosti bránícího se jedince. Držení může být různé povahy

Držení za ruku – Cílem útočníka je omezit obranné možnosti napadeného. Řada útoků se lépe blokuje oběma rukama a je znemožněn protiúder drženého, jelikož se volnou rukou snaží bránit či vyprostit zablokovanou končetinu ven z úchopu. To dává útočnickovi čas a prostor volit místo nadcházejících úderů.

Držení za šaty- Tento úchopu využívá hlavně k demonstrativním účelům. Zároveň však při držení v oblasti hrudi může u muže dobře využívat jeho těžiště. Výhodou pro napadeného je volnost obou horních končetin.

Škrčení – Škrčení má za cíl napadeného dostat ze hry, v první chvíli působí paniku a následně vede k bezvědomí a v nejhorším případě až ke smrti napadeného. Útočník se aplikací této metody snaží napadeného rychle zneškodnit a vynaložit minimální úsilí.

Držení kolem pasu – Útočník se maximálně snaží minimalizovat pohybové možnosti napadeného. Jedná se o chycení, které je hojně praktikováno při napadení dvěma či více útočníky.

Právě vyproštění z jakéhokoli držení útočníka je pro sebeobranu vysoce důležité. Bránící se jedinec je pak schopen bránit se a použít maximum možných způsobů k eliminaci útoku.

3.2 Kategorie konfrontace

V průmyslu komerční bezpečnosti se předpokládá, že zaměstnanec bezpečnostní firmy musí na narušitele reagovat. Obecně jsou známy tři kategorie konfrontace s osobou porušující zákon či vnitřní pravidla podniku, ve kterém se nalézá. [7]

Konfrontovaný spolupracuje – Pro pracovníka v oboru komerční bezpečnosti nejsnadnější případ. Konfrontovaný nehodlá nikterak fyzicky útočit a poslouchá pokyny, které jsou mu pracovníkem řečeny. Příkladem může být osoba, která v nevědomosti vstoupila na soukromý pozemek v záměru zkrátit si cestu k cíli. Pracovník ostrahy ji upozorní na to, že do areálu je vstup zakázán a dotyčný dobrovolně v doprovodu je eskortována ven z areálu.

Konfrontovaný nespolupracuje, ale neútočí – Zde se situace začíná komplikovat a záleží hodně na komunikačních schopnostech pracovníka komerční bezpečnosti. Konfrontovaný sice nehodlá zajít k fyzickému násilí, ale odmítá poslouchat pokyny pracovníka. Využijeme předchozí modelové situace pro nastínění takovéto konfrontace. Podnapilá osoba si chce přes soukromý pozemek zkrátit cestu z hospody a při konfrontaci

s pracovníkem ostrahy se neustále dovolává svého práva projít. Zde je již někdy nutno použít odváděcích technik pro vyvedení takovéto osoby z areálu.

Konfrontovaný nespolupracuje a útočí – Nejhorší možná situace, s jakou se můžeme v oblasti komerční bezpečnosti setkat. Konfrontovaný může a nemusí ze začátku útočit jen verbálně a postupně zajít k fyzickému násilí. Zde je třeba, aby kupříkladu strážný využil techniky potřebné k eliminaci útoku. Po eliminaci je třeba konfrontovaného buďto vyvést nebo žádá-li to situace zadržet do příjezdu policie ČR.

3.3 Pracovní pozice vrátný

Pracovní pozice vrátný se zakládá na hlídání vstupu do objektu svou fyzickou přítomností. Často se jedná o prvního pracovníka komerční bezpečnosti, který má zamezit vstupu nepovolané osoby do objektu. Zde je nutné umět takového člověka rozpoznat a vhodnou metodou vykázat.

3.3.1 Znalost komunikačních praktik

Pro vrátného je komunikativní dovednost velice důležitá, potřebuje správně odhadnout nepovolanou osobu, čemu může pomoci právě vhodně kladenými otázkami. V posledních letech jsou tito pracovníci školeni na detekci podezřelého chování pro maximalizaci jeho efektivity. Vrátný by měl být schopen většinu osob vstupujících v denním režimu taktně vykázat z objektu hlavně v případech, kdy pracuje v prestižních firmách.

3.3.2 Znalost vyprošťovacích technik

Často mají vrátní v popisu své práci provádět noční obchůzky budovy či areálu. Zde je vrátný většinou sám či jedním spolupracovníkem. Obchůzka je však málo kdy prováděna ve dvojici a proto je vrátný na obchůzce zranitelný. Příkladem může být modelová situace, kdy je vrátný na noční obchůzce a zpozoruje v objektu lupiče. Než však stihne zakročit či zavolat posilu je napaden druhým lupičem, o kterém nevěděl. Zde se právě prokazuje důležitost vyprošťovacích technik, protože takovýto případ jej může stát i život.

3.3.3 Znalost odváděcích technik

V momentě kdy nepovolaná osoba přes den odmítá opustit budovu či jinou zakázanou zónu, je třeba, aby byl vrátný schopen ji eskortovat pryč. V noci pak využívá odváděcích

praktik na osoby, které se pokouší vstoupit do budovy či objektu hlavním vchodem a odmítají odejít. V případě kdy však upozoruje vetřelce na obchůzce, nastupuje většinou již zadržení.

3.3.4 Znalost zadržovacích technik

Vrátný se na obchůzkách může setkat s vetřelcem, který pronikl do objektu nepozorovaně jinak než hlavním vchodem a různými nekalými úmysly. Je proto třeba takového vetřelce zadržet do příjezdu policie ČR. Lze totiž předpokládat, že takto zadržený vetřelec v objektu kupříkladu krade materiál či citlivé údaje společnosti sídlící v objektu.

3.4 Pracovní pozice Guardi

Tato část práce je zaměřena na pracovní pozici Guardů (pracovníci security na diskotékách). Bude psána ze zkušeností autora na uvedené pracovní pozici po dobu jednoho a půl roku.

O této pracovní pozici se na veřejnosti šíří mnoho milných představ. Pravidelně se podnapilý host ptá těchto pracovníků na otázky, co dělá za bojový sport či bojová umění. Předpokládají, že Guard všechny problémy řeší fyzickým násilím. Toto je však naprosto špatná představa. Drtivá většina Guardů nemá touhu se rvát s podnapilou osobou jen tak bez důvodu. Problémem je, že si nikdo nevšímá momentů, kdy Guard několikrát napomíná dotyčného, aby některé nepovolené činnosti přestal provádět. Pravidla se však musí dodržovat, a jak se říká: „Kdo chce kam, pomozme mu tam.“ V tomto případě je to ven z klubu. V následujících kapitolách budou uvedeny techniky, bez kterých se Guard neobejde.

Oboru neprospívají ani většinou špatné požadavky pro zaměstnání. Řada podniků hledá Guardy vyloženě na základě fyzické dispozice. Nezajímá je však již vůbec zda dotyčný má či nemá nějaký kurz nebo znalost jak svou práci provozovat.

3.4.1 Znalost komunikačních praktik

Vhodná komunikace Guarda s hosty události podléhá jako všude třem kategoriím konfrontací.

Návštěvník spolupracuje – Velká množství problémů na zábavních akcích lze řešit bez problémů. Řada návštěvníků mnohdy neví, že dělají něco co je proti pravidlům akce či

prostě jen zkusí, zda jim to projde. Většinou však stačí jedno napomenutí Guardem a dotyčný nepovolené činnosti zanechá s omluvou. Řada lidí se pak omluví ještě jednou, když guarda toho večera potkají.

Návštěvník nespolupracuje, ale neútočí – S tímto jevem se Guardi setkávají asi nejvíce. Svou roli zde hraje především alkohol v krvi. Návštěvníci pak neřeší jakákoliv pravidla akce a v momentě kdy je guard upozorní, nemají zájem v činnosti ustát. Příkladem mohou být neustálé pokusy vstupu do privátní zóny diskžokeje. Jedinec zcela zjevně sotva zvládá chůzi a mohl by svým vstupem způsobit poškození hudební techniky. Neustále se snaží projít kolem Guarda a odmítá uposlechnout zákaz. Většinou však po jednom odvedení směrem blíže k východu klubu a důslednému napomenutí této snahy zanechá. Nezanedbá-li, bývá obvykle z klubu vyhozen.

Návštěvník nespolupracuje a útočí – Tento stav často nastává k momentě, kdy má být návštěvník vyhozen za porušení pravidel akce. Právě zde jakékoliv metody komunikace selhávají a není možné situaci řešit po dobrém. Po vyhození se pravidelně konfrontovaný vrací na vstup a snaží se vyvolat si Guarda ven a vyprovokovat rvačku. Zde zároveň pro Guarda začíná potřebná znalost techniky profesní obrany.

3.4.2 Znalost vyprošťovacích technik

Guardovi se čas od času stane, že se dostane do sevření hosta klubu. Tato situace často nastává v momentu, kdy vyvádí problematicky chovajícího se jedince směrem k východu. Někdy se mu v tom snaží zabránit kamarádi konfrontovaného všemožnými úchopy Guarda. Tomuto se snaží Guardi předejít jednáním ve více lidech, kdy první z Guardů vyvádí konfrontovaného z klubu a druhý z Guardů se mu snaží čistit cestu.

Konfrontovaného však nelze eskortovat vždy ve více lidech. Zároveň lze předpokládat útok pomsty chtivého vyhozeného či jeho kamarádů na Guarda. Je proto nezbytné aby Guard ovládal různé vyprošťovací techniky a byl tak schopen maximalizovat bezpečí sebe a také ostatních nezúčastněných návštěvníků.

3.4.3 Znalost odváděcích technik

Pro Guarda se jedná o stěžejní část jeho profese. Není reálné, aby se každá událost obešla bez problémového jedince, který porušuje pravidla události. Domluvou se nedá řešit každá situace a je třeba i aktivně zakročit. Neprofesionální odvedení problémového jedince vede

pouze k provokaci přátel vyváděného, a proto je nutné, aby vyvedení probíhalo pokud možno bez zbytečného rozruchu.

Zde mají Guardi většinou značné rezervy. K vyvádění nepoužívají žádné odváděcí páky, které vedou ke spolupráci vyváděného a vše řeší pomocí fyzické síly. Ze zkušeností autora lze vyzorovat, že hladší průběh vyvedení zaznamenali Guardi, kteří prošli výukou speciální tělesné přípravy vyučované na UTB nežli ostatní. Vhodnou metodou odvádění lze v konfrontovaném vyvolat pocit, že budoucí konflikt nemá smysl, jelikož Guard je schopen jej zpacifikovat s minimálním úsilím.

3.4.4 Znalost zadržovacích technik

Tyto techniky guard obecně moc nevyužívá a pokud ano tak jen výjimečně v momentě kdy to má cenu. Může se tak zachovat kupříkladu v moment kdy návštěvník způsobí majiteli podniku velkou škodu. Fyzické násilí mezi hosty pak řeší vyvedením jednoho či více účastněných pryč z události. Obdobný postup platí po nalezení zakázaných látek u hosta. Host je i se svým majetkem vyveden a Guardi tento incident dále neřeší

3.5 Pracovní pozice ostraha společenských akcí

Ostraha společenských akcí je podobná jako práce Guardů. Jedná se však zpravidla o akce na vyšší úrovni a je zde třeba daleko více taktu. Jedná se o události, jako jsou plesy a jiné společenské události, kde se schází vyšší vrstvy společnosti. Tato část práce je opět brána ze zkušeností autora práce.

3.5.1 Znalost komunikačních praktik

Od ostrahy společenských událostí se očekává jistá míra noblesy při řešení jakékoliv situace. Hosté zde zpravidla nejsou pod velkým vlivem alkoholu, ale hlavním problémem jsou někdy různí funkcionáři či jiní vlivní lidé.

Návštěvník spolupracuje – Toto je nejčastější varianta, se kterou se pracovník ostrahy společenské události může setkat. Většina hostů zde alkohol konzumuje v malé míře a při vhodném oslovení pracovníka ostrahy spolupracuje s ochotou. Základem je, aby zde pracovník ostrahy volil slova s ohledem na společnost, ve které se nachází.

Návštěvník nespupracuje, ale neútočí – Tato varianta nastává často hlavně ve vyšší společnosti, kdy je nucen pracovník ostrahy usměrnit chování hosta, který požil větší

množství alkoholu. Většinou se snaží ostrahu zastrašit, že zastává důležitou pozici a že na něj ostraha nemá žádná práva ani promluvit natož na něj jakkoliv sáhnout. Zde je důležité udržet chladnou hlavu a hledat vhodné argumenty.

Návštěvník nespolupracuje a útočí – Obecně málo vídaný jev na společenských akcích. Většinou takto reaguje nezvaný jedinec, který se v opilosti snaží vetřít do uzavřené společnosti. Další variantou reakce útoku na ostrahu společenské akce může být zloděj snažící se uprchnout z místa činu.

3.5.2 Znalost vyprošťovacích technik

Obecně se útok z řad z hostů nepředpokládá. Problém může nastat v případě ostrahy sjezdu státních představitelů či jiných hlav státu. I když je Česká republika brána jako mimořádně bezpečná země i zde je možnost útoku na jednoho z představitelů státu vyskytujícího se na společenské akci. Při té příležitosti se může útočník pokusit eliminovat člena ostrahy fyzickým útokem. Pro tuto situaci je třeba, aby i ostraha byla znalá vyprošťovacích technik.

3.5.3 Znalost odváděcích technik

V momentě kdy se host společenské akce hrubě proviní proti provoznímu řádu akce, je třeba jej vyvést z areálu, aby dále nekazil zážitek ostatních hostů. Zde je však vyžadována vysoká míra profesionality, jelikož pracovník ostrahy i host se zde nacházejí ve společenském oděvu a ty nemusejí být nejlevnější. Zároveň také problematické vyvedení může poškodit dobrou pověst pořadatele události, na které si lidé ve vyšších kruzích potrpí.

3.5.4 Znalost zadržovacích technik

Zadržování na společenských událostech je spíše vzácností. Hosté se baví na úrovni či maximálně poruší pravidla akce a jsou vyvedeni obdobně jako u akcí zábavního charakteru. Problematika zadržení nastává, pokud se na akci pokusí vniknout nezvaný host s s nekalými úmysly při kterých může vzniknout majetková škoda. Kupříkladu je li takový člověk přistižen při krádeži věcí ze šaten kde mají návštěvníci uloženy své věci.

3.6 Pracovní pozice strážný v obchodě

Velice často inzerovaná pozice hlavně staršími občany. Opět zde svou roli hraje taktnost při zadržování podezřelého jedince kupříkladu z krádeže. Strážný nemá pravomoc nutit zákazníka, aby mu ukázal zavazadlo či kapsy oblečení. Při důvodném podezření je však nucen podezřelého na místě zadržet do příjezdu policie, která má právo učinit osobní prohlídku podezřelého.

3.6.1 Znalost komunikačních praktik

U strážného je důležité, aby znal svou pravomoc, čemuž možná částečně napomáhá certifikát strážný. Podezřelý jedinec není sice nikterak povinen předkládat strážnému věci k prohlídce, avšak taktním přístupem je možné podezřelého k ní přimět. Většinou lze situaci uhrát na to, že ušetří svůj čas i zákazník jelikož nebude muset čekat do příjezdu policie.

Zákazník spolupracuje – Při této variantě buď zákazník dovolí strážnému nahlédnout do osobních věcí či neprotestuje s vyčkáním do příjezdu policie. Většinou se však jedná o jedince, kteří se nikterak neprovinili, a proto nemají důvod se bát případného nálezu kradeného předmětu při osobní prohlídce.

Zákazník nespolupracuje, ale neútočí – Zde je problematické určit z reakce, zda zadržený protestuje proti vyčkání na policii, jelikož má strach z nalezení odcizené věci či jen vážně nemá čas čekat na dojezd policie.

Zákazník nespolupracuje a útočí – Zde je vysoká pravděpodobnost, že zadržený se opravdu dopustil trestného činu a snaží se uprchnout před přivolanou policejní hlídkou. V tomto momentě je třeba jej na místě profesně zadržet, aby přihlížející nakupující nesympatizovali se zadržovaným z důvodu přehnané agrese pracovníka ostrahy.

3.6.2 Znalost vyprošťovacích technik

Útok na pracovníka ve smyslu držení je méně častý v případě samostatně operujícího jedince při trestné činnosti. Konfrontovaný se spíše snaží uprchnout než bojovat jelikož bojem ztrácí čas. Vyprošťovací techniky mají smysl jen v momentě, kdy podezřelá osoba nepracuje sama a je zadržena. Její spolupracovník se jí snaží pomoci a snaží se odtáhnout pracovníka ostrahy od ní pryč.

3.6.3 Znalost odváděcích technik

Tato technika se pracovníkovi ostrahy vyplácí v momentě, kdy nechce zadrženého držet před ostatními nakupujícími a raději se jej rozhodne odvést do prostor s větším soukromím či do společnosti dalších pracovníků ostrahy z důvodu získat početní převahu. I zde je důležitá profesionalita. Dobře zvládnutá situace může u zákazníků vzbudit uznání pro pracovníky i obchod. V opačném případě může poškodit pověst obchodu a vzbudit nepěknou reklamu.

3.6.4 Znalost zadržovacích technik

Společně s komunikační zdatností se jedná asi o nejdůležitější techniku pro strážné. V momentě kdy selže komunikace či se jen konfrontovaný vydá na útěk, je třeba jej zadržet co nejrychleji. Podobně jako odvedení konfrontovaného musí i zadržení proběhnout profesionálně kvůli přihlížejícím osobám jak již bylo zmíněno. Je třeba zajistit, aby nedošlo ke zbytečnému ublížení na zdraví zadrženého a minimalizovat tak pokusy o soudní řízení s pracovníkem ostrahy.

3.7 Porovnání znalosti techniky

Z výčtu předešlých pracovních pozic v oblasti komerční bezpečnosti a občanského prostředí lze vyvodit hlavní rozdíly technik. Vyhodnocení probíhá na základě odborného odhadu autora získané buď v praxi či jiných dostupných studijních materiálů získaných za dobu studia.

V Tabulce 1 je uvedena míra potřeby dané techniky pro výše zmíněné kategorie. Škála se bude skládat z:

- Žádná znalost – Daná kategorie nepotřebuje ke své existenci nutně znát danou techniku.
- Nízká znalost – Je možné že daná kategorie by mohla potřebovat dané techniky, avšak není velká pravděpodobnost častého využití. Je vhodné naučit se alespoň jednu techniku.
- Střední znalost – Zde se počítá častějším využitím dané techniky a začíná být vhodné, aby je pracovní pozice ovládala. Je vhodné znát několik druhů technik.
- Vysoká znalost – Pracovní pozice zde danou techniku využívá často a je třeba, aby byla technika provedena správně. Je zde nutná znalost mnoha technik.

Tabulka 1: Vyhodnocení potřebné znalosti techniky

Kategorie	Znalost komunikačních technik	Znalost vyprošťovacích technik	Znalost odváděcích technik	Znalost zadržovacích technik
Občanské prostředí	Vysoká	Vysoká	Žádná	Nízká
Vrátný	Vysoká	Střední	Střední	Vysoká
Guard	Vysoká	Střední	Vysoká	Nízká
Ostraha společenských akcí	Vysoká	Střední	Vysoká	Střední
Strážný v obchodě	Vysoká	Střední	Vysoká	Vysoká

Z tabulky 1 lze vyčíst, že pro všechny kategorie je důležitá komunikace. Řada problémů jak v občanském prostředí tak, i v PKB je možné vyřešit vhodně použitými slovy. Pokud to však selže nebo to už z jádra věci není reálné, nastává nutnost využít dalších technik.

Občanské prostředí – Zde jsou hlavní techniky komunikace a schopnost dostat se z držení útočníka. V případě zdárného zneškodnění útoku je však výhodné dostat se od útočníka pryč či jej v případě, je-li to v silách obránce zadržet. Zde je důležité nepřecenit své síly a zvážit tento krok. Odvádění zadržovaného se většinou neprovádí, jelikož se tím zvyšuje možnost dalšího útoku ne zcela kontrolovaného útočníka.

Vrátný – Zde se jako nejnütnější složka společně s komunikací umístila technika zadržení. Důležité je to z pravidla při zadržení osoby podezřelé z krádeže ve střeženém objektu. Svě místo v pracovníkových schopnostech by měly mít také techniky vyproštění a odvádění.

Guard – Společně s komunikací je pro něj vysoce důležité znát techniky odvádění problematických jedinců. S hosty, kteří se proviní proti provoznímu řádu, se setkává pravidelně na každé větší i menší akci. Je dále vhodné, aby ovládal i určitý rozsah vyprošťovacích praktik kvůli útoku na jeho osobu. Zadržovací techniky nevyužívá téměř vůbec, proto není jejich znalost nutná na nikterak vysoké úrovni.

Ostraha společenských akcí - Obdobný rozsah znalostí techniky jako má Guard, vykazuje také ostraha společenských akcí. Obdobně jako Guard musí zvládat komunikaci a techniku vyvádění. Zde je však hodné, aby byl člen ostrahy však zdatný také v zadržení, jelikož na větších společenských akcích může způsobit škody většího rozsahu a je třeba jej tehdy zadržet, aby mohl být následně stíhán.

Strážný v obchodě – Jedná se o povolání, které vyžaduje asi největší rozsah techniky z uvedených povolání. Je třeba, aby zvládal dobře komunikovat a vystupovat před velkým počtem lidí. Zároveň jeho zadržovací a odváděcí techniky musejí být profesionální, aby nebyl způsobován rozruch u okolních návštěvníků.

3.8 Závěr 3. kapitoly

Závěrem tohoto výčtu by se dalo uvést, že pracovníci v PKB potřebují ke své práci hlavně techniky zadržení a odvádění. Školení pracovníků v těchto kategoriích jsou však nejméně dostupná a nejvíce problematická. Ostraha v obchodě končí pravidelně natočena na sociálních sítích kvůli špatně zvládnuté situaci. Strážní nejsou schopni zpacifikovat zloděje, který se pokouší prchnout.

Co se týče rozdílu mezi PKB a občanským prostředím je hlavním rozdílem je právě znalost zadržení a odvádění. Občanovi, který hájí své zdraví či majetek stačí nad útočníkem zvítězit a odejít se vztyčenou hlavou. Nemusí nutně útočníka zadržovat a předávat policii. Tomuto se však zaměstnanci v PKB nevyhnou a je třeba situaci ohledně jejich školení zlepšit.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 HROZBY A RIZIKA V KOMERČNÍ OBLASTI A OBČANSKÉM PROSTŘEDÍ + SPECIFIKACE TECHNIKY

Každému z nás se někdy stalo, že čelil nějaké hrozbě. Tou se rozumí neblahá událost, která může nastat jak pro zaměstnance v PKB či v občanském prostředí. Vznik hrozby podporují rizika, která hrozí v životě každému. V temné uličce, kterou by si šlo značně zkrátit cestu domů, na vás může čekat řada hrozeb, jedná se o různé fyzické útoky, nadávky či krádež. Skutek člověka, který se do takové uličky rozhodne vstoupit, lze považovat za riziko. Pracovník v PKB má tu nevýhodu že se pohybuje v prostředí, kde hrozba hrozí a nemůže se mu vyhnout.

Definice hrozby

„Klíčový pojem hrozba je přitom definován jako primární, na referenčním objektu nezávisle existující fenomén, který může nebo chce poškodit nějakou konkrétní hodnotu. Závažnost hrozby je přímo úměrná povaze hodnoty a toho, jak si danou hodnotu ceníme“ [8].

Z výše uvedené definice lze předpokládat, že pro práci bude pojem hodnota představovat lidské zdraví či majetek. Jedná se o událost, kterou nelze zcela eliminovat. Mohou být však přijata různá opatření, která vedou k minimalizaci možnosti, že se hrozba naplní a způsobí tak neblahý dopad na chráněný zájem.

Definice rizika

„Riziko je pravděpodobnost, že dojde ke škodlivé události, jež postihne danou hodnotu. Riziko můžeme chápat jako možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, jež se liší od toho, co si přejeme“ [8].

Toto je jen jedna z mnoha definic Rizika. V práci bude riziko bráno jako skutky či okolnosti, které vedou k tomu, že hrozba způsobí neblahý dopad na chráněný zájem.

4.1 Hrozby a rizika v občanském prostředí

V běžném životě na každého člověka číhá řada hrozeb a záleží na uvědomění každého občana, jak jim dokáže předcházet. Samozřejmě že míra hrozeb, s kterými se občan může setkat, není všude konstantní. Česká republika je brána ve světových měřítkách jako mimořádně bezpečná oblast avšak to neznamená, že zde jsou občané v úplném bezpečí.

Každému se dozajista stalo, že se ocitnul v přítomnosti někoho, vedle něhož se necítil z nějakého důvodu v bezpečí. Ať už se jedná o agresivního podnapilého člověka či jinou osobu. Většina lidí se upne k tomu, aby si nevšímalí tohoto jedince a on si tak nebude všimát jich. Toto je však samo o sobě riziko. Jedinec, který si nevšímá možného nebezpečí ve své blízkosti, vědomě minimalizuje své možnosti ke své obraně.

V práci se hrozby a rizika dělí pro ženy a muže. Problematika žen je však řešena pouze teoreticky a nejsou pro ni zde pro ni demonstrovány techniky.

Hrozby a rizika pro muže - V případě napadení muže v jeho běžném životě mu hrozí zejména dvě hrozby. První možností je fyzický útok ať už za účelem osobní msty či jiných účelů napadení. Další možnost je také okradení samostatně či po fyzickém útoku.

Tabulka 2: Hrozby a rizika pro muže

Hrozba	Riziko
Fyzický útok	<p>Špatná informovanost o možnostech se bránit</p> <p>Přítomnost v nebezpečném prostředí</p> <p>Špatná fyzická zdatnost</p> <p>Podcenění útočníka</p> <p>Nedostatečné odvrácení útoku</p> <p>Přehlížení hrozeb</p> <p>Neznalost bojových a vyprošťovacích technik</p>
Okradení	<p>Pobyt u bankomatu</p> <p>Přítomnost v nebezpečném prostředí</p> <p>Nošení očividně drahých věcí</p> <p>Nedostatečné uschování cenností</p> <p>Pobyt ve velkém počtu lidí (kapsáři na vánočních trzích)</p> <p>Přehlížení hrozeb</p>

V tabulce 2 se nachází výčet nejhlavnějších rizik k hrozbám pro muže. Tento výčet však není konečný, jelikož v životě každého občana může nastat mnoho nečekaných situací a záleží na každém, jak jim bude čelit.

Hrozby a rizika pro ženu – Situace pro ženy je zcela odlišná. V případě je-li žena napadena mužem je velice častým jevem hrubé násilí vedoucí ke znásilnění. Tím však situace nekončí, jelikož zpravidla znásilněná žena je poté také okradena.

Tabulka 3: Hrozby a rizika pro ženu

Hrozba	Riziko
Fyzický útok	Přehlížení hrozeb Špatná informovanost o možnostech se bránit Nedostatečné odvrácení útoku Přítomnost v nebezpečném prostředí
Okradení	Pobyt u bankomatu Přítomnost v nebezpečném prostředí Nedostatečné uschování cenností Pobyt ve velkém počtu lidí (kapsáři na vánočních trzích) Přehlížení hrozeb
Znásilnění	Nepřipouštění si hrozby Přehlížení hrozeb Přítomnost v nebezpečném prostředí Pohyb v nočních hodinách bez doprovodu Příliš vyzývavé oblečení

U problematiky znásilnění u žen evidujeme znatelné faktory, kdy si ženy nepřipouštějí, že mohou být oběťmi znásilnění. Proto nenavštěvují žádné kurzy, aby byly na tuto variantu připraveny. Většina žen se spoléhá na nakopnutí útočnicka do rozkroku, což není tak snadné jak si mnohdy myslí. V momentě kdy si všimnou, že je někdo delší dobu následuje, možnost znásilnění zcela přehlížejí. Drží si svou cestu a ignorují možnou hrozbu.

4.1.1 Specifikace techniky pro občanské prostředí

Jak již bylo uvedeno, hrozbu neleze zcela eliminovat. Ale rizika ty lze však minimalizovat. Pokud se toto povede, je velká šance na snížení toho, že se hrozba naplní a dojde k újmě na chráněném zájmu.

Specifikace techniky pro muže

V následující části budou uvedeny techniky či činnosti jak se vyhnout hrozbám mužů.

Tabulka 4: Specifikace vhodných technik proti fyzickému útoku

Rizika	Vhodné techniky eliminace rizika
Špatná informovanost o možnostech se bránit	Návštěva vhodných seminářů o sebeobraně
Přítomnost v nebezpečném prostředí	Zjištění si informace o okolí/ míst kam člověk chystá vycestovat
Špatná fyzická zdatnost	Zvýšení fyzické aktivity či praktikování sportovního koníčka
Podcenění útočníka	Vždy počítat s možností fyzické konfrontace s problémovým spoluobčanem
Nedostatečné odvrácení útoku	Do konfrontace jít vždy s plným nasazením, po konfrontaci se na místě nezdržovat
Přehlížení hrozeb	Lepší všímání okolí, vždy počítat s možnou hrozbou
Neznalost bojových a vyprošťovacích technik	Návštěva vhodných kurzů sebeobrany pro získání technik k vyproštění se ze sevření útočníka a maximalizování efektivity úderů

Řadu rizik lze eliminovat pomocí techniky prevence. Důležitá z pohledu sebeobrany je znalost toho, co si můžeme v sebeobraně dovolit. Vědět, že do sebeobrany se musí jít vždy s plným nasazením, protože jinak dáváme jen šanci útočníkovi.

Tabulka 5: Specifikace vhodných technik proti okradení

Rizika	Vhodné techniky eliminace rizika
Pobyt u bankomatu	Zloději a kapsáři si často své oběti vyhlížejí u bankomatů, aby maximalizovali možnost výhodného lupu. Dobré je si okolí bankomatu dobře prohlédnout.
Přítomnost v nebezpečném prostředí	Zjištění si informace o okolí/ místě kam člověk chystá vycestovat
Nedostatečné uschování cenností	Řada lidí dnes nosí telefon, který je téměř svou polovinou venku z kapsy. To značně přispívá ke krádeži
Pobyt ve velkém počtu lidí	Kapsáři využívají tlačenic k nenápadnému kradení věcí z kapes. Následně zmizí v davu.
Přehlížení hrozeb	Přehlížení podezřelých jedinců

Specifikace techniky pro ženu

Většina rizik je obdobná jako pro muže proto jim patří i stejná rizika viz tabulka 4. Důležitější je problematika okradení a znásilnění, ty hrozí ženě po fyzickém útoku vždy.

Tabulka 6: Specifikace vhodných technik proti znásilnění

Rizika	Vhodné techniky eliminace rizika
Nepřipouštění si hrozby	Ženy často věří tomu, že jim se to nemůže stát. Je lepší s touto možností počítat a vyhledat kurzy sebeobrany
Přehlížení hrozeb	Přehlízejí podezřelé jedince, kteří je delší dobu sledují
Přítomnost v nebezpečném prostředí	Zlepšit svou informovanost o okolí
Pohyb v nočních hodinách bez doprovodu	Osamocená žena je vždy nejsnazší terč. Pokud možno chodit v doprovodu.
Příliš vyzývavé oblečení	Do nebezpečných oblastí nechodit vyzývavě
Neznalost bojových technik žen	Řada žen nenavštěvuje vhodné kurzy sebeobrany. Učí se mužské techniky, které nejsou vždy v silách ženy.

Z uvedeného výčtu vyplívá, že hlavními technikami jsou prevence a schopnost dostat se z protivníkovy sevření. Prevence pomůže možnost útoku minimalizovat. Technika vyproštění dá zase možnost bránit své zdraví při útoku ze zálohy či při jakékoli nepředvídané okolnosti maximalizovat své sebeobránné možnosti.

4.2 Hrozby a rizika pro vrátného

Na této pracovní pozici se předpokládá nepřetržitá přítomnost ve střeženém objektu. Takovýto zaměstnanec se v objektu mnohdy zdržuje sám i v nočních hodinách a možnost konfrontace s kupříkladu se zlodějem roste s ohledem na majetek či informace, které se v objektu nacházejí. Nehrozí zde většinou ztráta na majetku zaměstnance PKB, ale na majetku společnosti.

Tabulka 7: Hrozby a rizika pro vrátného

Hrozby	Rizika
Fyzický útok	Rutina Malá ostražitost Špatná fyzická zdatnost Neznalost techniky obecně Nedostatečné využití techniky
Početní převaha	Osamělost v objektu Nemožnost přivolání posily

Rizika pro vrátného spočívají jak v jeho mysli, tak i po fyzické stránce. V případě kdy několik let střeží objekt, může sklouznout k nepozornosti z důvodu rutiny. Může ignorovat skrývajících se zloděje a riskovat tak útok ze zálohy či umožnit nepozorností úspěšnou loupež majetku v objektu.

Velkým problémem je obsazování těchto pozic osobami OZP či seniory. Při konfrontaci s osobou, kterou je třeba zadržet lze předpokládat vysokou šanci neúspěchu zásahu vrátného. Toto samozřejmě neplatí pro každý případ avšak pravdou je, že většina seniorů bere tuto pozici jako přivýdělek k důchodu. Velký problém zde však způsobí také

nedostatečné nebo nevhodné použití techniky zadržení. Selhání v této oblasti může vést k úniku podezřelého či újmě na zdraví vrátného.

4.2.1 Specifikace techniky pro vrátného

Vrátný se vědomě vystavuje hrozbě setkání s nepovolanou osobou v budově. Zde je důležité, aby dokázal být ostražitý a nepodléhal stereotypu, že se několik let nic nestalo.

Z pohledu techniky profesní obrany nás zde zajímá fyzická zdatnost a neznalost techniky a to hlavně v oblasti zadržení a odvedení osoby podezřelé.

Tabulka 8: Specifikace vhodných technik pro vrátného

Rizika	Vhodné techniky eliminace rizika
Rutina	Pokusit se obchůzky nějakým způsobem obživit. Změna trasy atd.
Malá ostražitost	Zaměstnání zkušených praxí ověřených zaměstnanců
Fyzická nekompetentnost	Příspěvky pro zaměstnance na pohybové aktivity
Neznalost techniky obecně	Zajištění kvalitních kurzů zadržení a odvedení. Zároveň je doplnit vhodnými kurzy sebeobrany
Nedostatečné využití techniky	Pravidelné navštěvování kurzů potřebné k výkonu služby může vést k maximalizaci správnosti techniky
Osamělost v objektu	Nasazení dalšího pracovníka na noční směnu
Nemožnost přivolání posily	Vystrojení vhodnými komunikačními přístroji

4.3 Hrozby a rizika pro Guarda

Zaměstnanci v této oblasti se pravidelně setkávají s vysokým počtem podnapilých osob, Z dlouhodobého hlediska to může vést k psychické únavě Guardů. Zároveň se setkávají s lidmi pod vlivem jiných návykových látek, které mohou vést k otupělosti těla a omezit tak možnosti Guarda co se týče odváděcích pák a technik. To může snadno vést k přehnané míře vynaložené síly.

Tabulka 9: Hrozby a rizika Guarda

Hrozby	Rizika
Fyzický útok	<p>Malá ostražitost</p> <p>Nedostatečné odvrácení útoku</p> <p>Nedostatečná znalost odváděcí techniky</p> <p>Přehnané využití síly</p> <p>Přehnané využití obraných prostředků</p>
Početní převaha	<p>Málo Guardů na velký počet lidí</p> <p>Malé možnosti přivolání kolegy</p>
Vulgarita	<p>Neznalost komunikačních technik</p> <p>Nechání se vyprovokovat</p> <p>Fyzický útok ze strany Guarda</p> <p>Neobjektivnost v případě řešení konfliktů</p>

Guard se může dostat do potyčky v momentě, kdy se snaží rozehnat dva jedince, kteří si vyřizují účty či po útoku vyvedeného hosta který se vrací pomstít se. Zde Guardovi hrozí podcenění možného útoku. Je třeba také všimnout si okolí v momentě vyvádění proviněného hosta. Takový jedinec může mít v podniku vícero kamarádů než je Guardů v podniku. Této situaci nepomáhá ani fakt, že podniky většinou nechtějí, aby guardi byli vyzbrojeni například teleskopickým obuškem, z důvodu vážného ublížení na zdraví, jež může jeho špatným užitím být způsobeno.

Co se týče vulgarity, je důležité, aby Guard udržel chladnou hlavu. Ze zkušenosti autora lze říci, že mnohdy i nejkolidnějšímu pracovníkovi mohou rupnout nervy a je potom i na ostatních spolupracovnících, aby se navzájem hlídali. Zde bývá však často problém. V momentě kdy jsou dva Guardi na celý podnik a nejsou v očividném kontaktu, není tato varianta vždy možná.

4.3.1 Specifikace techniky pro Guarda

Pracovní pozice guard zahrnuje hlavně tyto techniky vhodné pro minimalizování rizik. [Viz tabulka 10].

Tabulka 10: Specifikace vhodných technik pro Guarda

Rizika	Vhodné techniky eliminace rizika
Malá ostražitost	Existují kurzy na zlepšení koncentrace a soustředění
Nedostatečné odvrácení útoku	Zlepšení informovanosti o pravomocech okolo zadržení a právní legislativy v ČR
Nedostatečná znalost odváděcí techniky	Pravidelná návštěva vhodných kurzů
Přehnané využití obraných prostředků	Své znalosti profesní obrany rozvíjet také v oblasti obraných prostředků jako je například teleskopický obušek
Neznalost komunikačních technik	Návštěva vhodných kurzů komunikačních technik. Vhodné jsou především manipulativní komunikace k dosažení svého záměru
Nechání se vyprovokovat	Vlastní schopnost či naučené techniky sebeovládání

Tato pracovní pozice potřebuje hlavně komunikativní a odváděcí techniky. Vhodná je i určitá znalost anatomie, aby věděl, co při konkrétní technice způsobuje a aby nepoužil přehnané množství síly na jedince který je pod vlivem různých omamných látek a jehož práh bolesti je značně posunut.

4.4 Hrozby a rizika pro ostrahu společenských akcí

Ostraha na společenských akcích se setkává s podobnými hrozbami jako Guard. Mnohdy se však společně s vulgaritou setkávají s výhružkami ze strany vlivnějších hostů. Mnohdy může být také nevýhodou drahé ošacení hostů, ostraha může špatným použitím techniky způsobit finanční škodu na majetku hostů.

Tabulka 11: Hrozby a rizika ostrahy společenských akcí

Hrozby	Rizika
Fyzický útok	<p>Nedostatečné odvrácení útoku</p> <p>Nedostatečná znalost odváděcí techniky</p> <p>Přehnané využití síly</p> <p>Přehnané využití obranných prostředků</p> <p>Malá ostražitost</p>
Vulgarita	Nechání se vyprovokovat
Výhružky	<p>Možné zpomalení reakce na hrozbu</p> <p>Možné nezabránění hrozbě</p> <p>Útok ze strany ostrahy</p>

Fyzický útok na ostrahu společenské události má obdobná rizika jako mají Guardi. Problémy navíc přichází s přítomností vlivnějších návštěvníků události. Zde přibývají starosti s výhružkami od návštěvníků. Někdy takovéto zastrašování může vést k tomu, že ostraha zaváhá či dokonce zanedbá svou povinnost. Také zde musí být ostraha připravena reagovat na případného útočníka s motivem zaútočit na případné funkcionáře.

4.4.1 Specifikace techniky pro ostrahu společenských akcí

Z důvodů podobných hrozeb Guarda a ostrahy společenských akcí jsou obdobná i rizika.

Jak již bylo zmíněno, je zde však důležitá větší míra taktosti a vyšší úroveň komunikace hlavně s vlivnějšími hosty, kteří se pořádané společenské akce mohou účastnit.

Tabulka 12: Specifikace vhodných technik pro Guarda

Rizika	Vhodné techniky eliminace rizika
Nedostatečné odvrácení útoku	Pravidelná návštěva vhodných kurzů sebeobrany a znalost legislativy ČR
Nedostatečná znalost odváděcí techniky	Pravidelná návštěva vhodných kurzů. Hledání nových technik k maximalizaci této dovednosti.
Přehnané využití síly	Určitá znalost anatomie – vědět co si může k lidskému tělu dovolit
Přehnané využití obraných prostředků	Znalost vhodné techniky s obrannými prostředky jako je teleskopický obušek
Malá ostražitost	Existují kurzy na zlepšení koncentrace a soustředění
Nechání se vyprovokovat	Vlastní schopnost či naučené techniky sebeovládání

4.5 Hrozby a rizika pro strážného v obchodě

Profesionálního strážného lze hledat jen těžce. Málokterý zaměstnanec umí správně reagovat a provádět techniku ke své práci nutnou. Přitom na této pozici se schází podobně jako u vrátného důležitou osobu podezřelou z trestného činu profesionálně zadržet.

Tabulka 13: Hrozby a rizika pro strážného v obchodě

Hrozby	Rizika
Fyzický útok	<p>Nedostatečné zadržení</p> <p>Nedostatečné odvrácení útoku</p> <p>Přehnané využití síly</p> <p>Fyzická nekompetentnost</p> <p>Neznalost techniky obecně</p> <p>Neznalost techniky zadržení</p>

Vulgarita	Nechání se vyprovokovat Neprofesionální jednání ze strany strážného
Výhružky	Možné zpomalení reakce na hrozbu Možné nezabránění hrozbě Neprofesionální jednání ze strany strážného

Podobně jako u vrátných je u strážných velký problém ve fyzické nekompetentnosti. I zde pracuje řada OZP a seniorů, kteří si často ani nepřipouští možné hrozby.

4.5.1 Specifikace techniky pro strážné v obchodě

Potřebné techniky na základě hrozeb jsou podobné potřebám vrátného. Tato část se bude zabývat možností fyzického útoku, proto budou vybrány jen určité techniky.

Tabulka 14: Specifikace vhodných technik pro Guarda

Rizika	Vhodné techniky eliminace rizika
Nedostatečné zadržení	Špatné či nedbalé zadržení může vést k ohrožení pracovníka či úniku zadrženého
Nedostatečné odvrácení útoku	Pravidelná návštěva vhodných kurzů sebeobrany a znalost legislativy ČR
Přehnané využití síly	Určitá znalost anatomie – vědět co si může k lidskému tělu dovolit
Fyzická nekompetentnost	Příspěvky pro zaměstnance na pohybové aktivity
Neznalost techniky obecně	Zajištění kvalitních kurzů zadržení a odvedení. Zároveň je doplnit vhodnými kurzy sebeobrany
Neznalost techniky zadržení	Vhodný kurzy a pravidelné tréninky zaměstnanců
Nechání se vyprovokovat	Vlastní schopnost či naučené techniky sebeovládání

4.6 Závěrečné porovnání potřebné techniky

Na základě předchozí části lze vyvodit odlišnost potřebných technik.

Tabulka 15: Závěrečné porovnání potřebné techniky obou prostředí

Technika	Občanské prostředí	Profesní obrana
Technika prevence	✓	✗
Technika komunikace	✓	✓
Technika vyproštění	✓	✓
Technika odvádění	✗	✓
Technika zadržení	✗	✓

V tabulce 15 jsou nastíněny hlavní rozdíly v potřebách techniky, které souvisejí s úspěšným odvrácením fyzického útoku či zabránění trestnému činu. Jak je vidět techniky prevence ve smyslu vyhnout se hrozbě naprosto mizí u profesní obrany. Pracovníci se právě proto musí školit v technikách a vědomostech, se kterými dokáží minimalizovat rizika jim při službě hrozící.

4.7 Závěr 4. kapitoly

Lze říci, že řadu hrozeb ale také rizik má oblast komerční bezpečnosti obdobnou. Hlavním rozdílem je však postoj k nim. V občanském prostředí je velmi mocnou zbraní technika prevence. Není však dobré se spoléhat jen na ni a je vhodné se připravit i na to jak hrozbě čelit. Od pracovníků v komerční bezpečnosti se však očekává k hrozbě opačný přístup. Očekává se od nich aktivní řešení hrozby, k čemuž vede maximální minimalizace rizik jim hrozící. Příkladem může být zanedbávání fyzické kondice nebo neznalost vhodných technik.

5 NÁVRH MINIMÁLNÍCH POTŘEBNÝCH ZNALOSTÍ TECHNIKY

V následující části jsou zdokumentovány a vysvětleny techniky pro obě skupiny. Fotografie k práci pořízené, poslouží jako možnost inspirace, k vyhledání různých kurzů kde se bude zájemce schopen naučit techniky lépe využívat. Ne vždy lze každou techniku provést napoprvé a proto je třeba si je pravidelným opakováním připomínat. Nebudou zde uváděny techniky vhodné pro ženy.

5.1 Základní techniky vyproštění z držení

Základním pilířem je zde se vyprostit z uchopení útočnicka:

Držení kolem pasu

Zde se útočník aktivně snaží omezit pohyb bránícího se jedince.

Obrázek 1: Vyproštění z držení za pas – část I [vlastní zdroj]

V momentě kdy vás útočník uchopí tak že nemáte možnost pohybovat rukama je velká možnost ze z úchopu dostat. Snažte se útočnickovi zatlačit vší silou na oblast močového měchýře. Viz obrázek 1

Obrázek 2: Vyproštění z držení kolem pasu – část 2 [vlastní zdroj]

Protivník po tlaku na močový měchýř se snaží instinktivně od vás odehnout. Stále tlačte a také se silou předklánění odklánějte od útočníka. Úspěšně se tak dostanete z držení a máte pak volnost pro odhození útočníka či možnost bojovat. Záleží zde na vašich znalostech a dovednostech. Není však rozumné začít hned utíkat jelikož nastavíte protivníkovi záda.

Kravata z boku

Jednoduchý a častý chvat při rvačkách. Z této kravaty je snazší se dostat než z kravaty nasazené zezadu. Útočník se zde snaží drženceho uškrtit či přivést do bezvědomí.

Obrázek 3: Vyproštění z kravaty z boku – část 1 [vlastní zdroj]

Rukou, která je dále od útočníka uchopte útočnickův loket, abyste získali malou možnost se nadechnout. Následně útočníka udeřte vší silou do slabín.

Obrázek 4: Vyproštění z kravaty z boku – část 2 [vlastní zdroj]

Po úspěšném úderu se snažte vší silou zabrat na loket útočníka vyprostit hlavu ven. Pokud možno podržte mu jednu ruku z důvodů lepší manipulace s ním.

Obrázek 5: Vyproštění z kravaty z boku – část 3 [vlastní zdroj]

Nyní proběhlo úspěšné vyproštění z držení. Pomocí nasazené páky a dobrého postoje je možno útočnicka strhnout k zemi a kupříkladu nakopnout a odejít. Není třeba jej zadržovat pro občanské prostředí. Je zde však možnost pomocí páky také zadržet.

Držení za triko

Útočník se snaží držet si oběť ve svém dosahu a znemožnit jí únik. Vhodným vyproštěním lze však tohoto činu využít proti útočnickovi. V podstatě si sám vyřazuje jednu ruku z boje.

Obrázek 6: Vyproštění z držení za tričko – část 1 [vlastní zdroj]

Jednou rukou uchopíme ruku útočníka a druhou mu zaútočíme na obličej. Protivník tak nemůže ustoupit a zároveň nevidí, jaký je váš záměr.

Obrázek 7: Vyproštění z držení za tričko – část 2 [vlastní zdroj]

Tou samou rukou stále držte ruku protivníka a druhou obtočte z vnější strany a zatlačte v proti směru pohybu loktu. Následně mu zatlačte dlaň směrem k předloktí. Vzniká tím praktická páka, kdy využíváte protitahu lokte a dlaně.

Uvedené techniky jsou úplným minimem, jelikož málokterý útočník navštěvuje bojový sport či nějak rozvíjí svou technickou zdatnost. Většinou neumí nasadit kupříkladu kravatu se zámkem, ze které je velice obtížné se dostat.

5.2 Vhodné technika pro odvádění – Komerční oblast

Velmi osvědčenou praktikou je takzvané vyvedení bez prvotního konfliktu. Lze účinně využívat v prostředí Guardů a ostrah společenských akcí s drobnou úpravou.

Obrázek 8: Odvedení ze zálohy – část 1 [vlastní zdroj]

Problémové individuuum zatím nezpozorovalo pracovníka PKB a pracovník toho využívá. Drobná rána na bok konfrontovaného rozhodí. Následně se provlékne ruka a uchopí se loket a druhou rukou se přivře dlaň směrem k předloktí.

Obrázek 9: Odvedení ze zálohy – část 2 [vlastní zdroj]

Jednu ruku (vnější) lze následným přechycením uvolnit a problémovou osobu vyvézt ven. Tuto techniku lze pro společenské akce vylepšit. Přehozením kusu oblečení můžete předstírat, že dotyčného pouze podpíráte. Nikoliv vyvádíte.

Konfrontovanou osobu nelze vyvést ze zálohy

Nepozorovaně uchopit problémovou osobu není vždy možné. Mnohdy je potřeba vyvést osobu, která neútočí, avšak stále odmítá prostor opustit. Zde lze využít určité vychytralosti k minimalizaci fyzického aktu.

Obrázek 10: Odvedení vědomého konfrontovaného – část 1 [vlastní zdroj]

Základem je odvedení pozornosti. Na obrázku deset byl konfrontovaný odkázán na nápis, který informuje o něčem, na co se konfrontovaný odvolává. V momentě, kdy poleví v pozornosti, je třeba uchopit jej za ramena a otočit ho. K maximalizaci efektu je třeba jednou rukou odtlačovat a druhou táhnout k sobě.

Obrázek 11: Odvedení vědomého konfrontovaného – část 2 [vlastní zdroj]

Jednou rukou, kterou byl konfrontovaný odtlačěn se uchopí do kravaty. Přirozený lidský efekt je oběma rukama se snažit odtlačit pracovníkovu ruku z krku. Druhá ruka odvádějícího pak odtlačuje vedeného od sebe. Odvádějící společně se zadrženým couvá. Záklon odváděnému neumožňuje velké možnosti obrany.

5.3 Vhodné technika pro zadržení – Komerční oblast

Zadržení může probíhat buď po situaci odvádění či po eliminaci útoku. Techniky zadržení lze navázat na výše uvedené techniky, kdy konfrontovaný neútočí. Budou tedy uvedeny situace, kdy zadržení předchází fyzický kontakt.

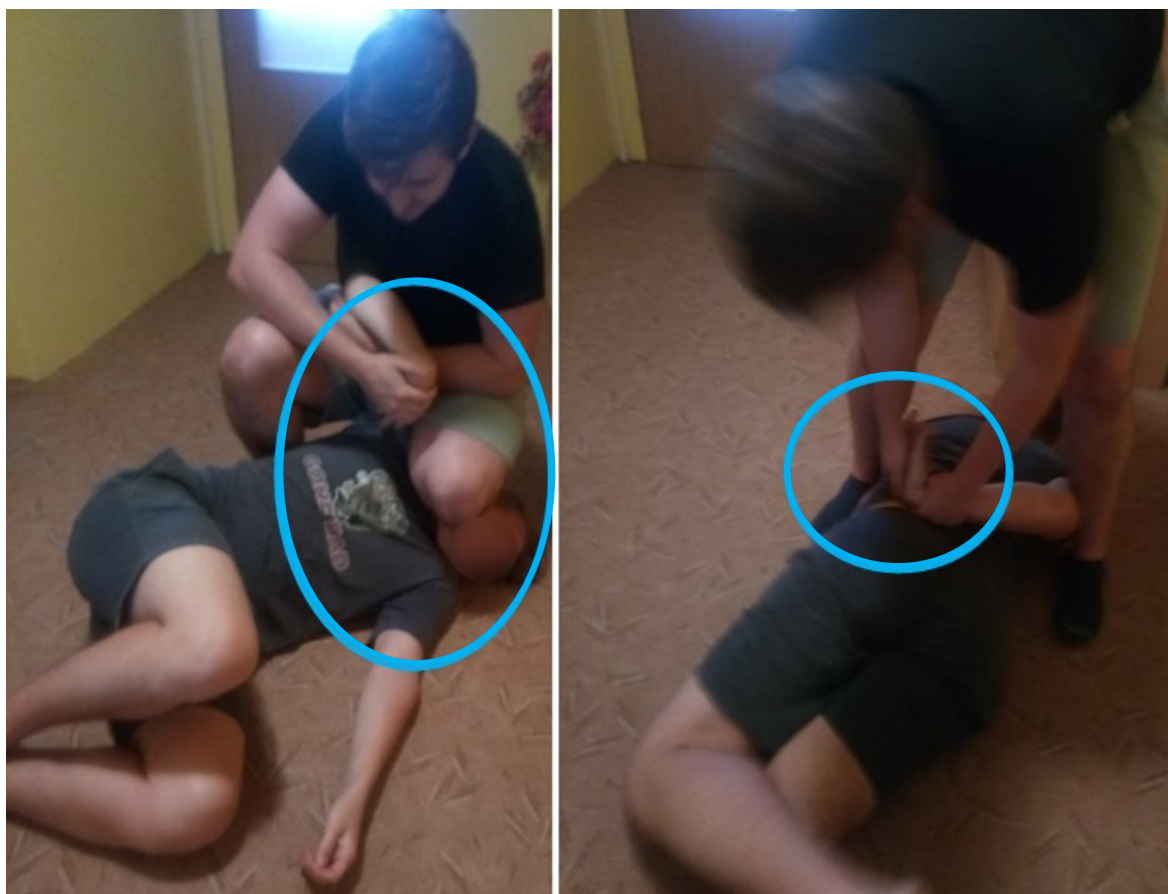
Obrázek 12: Zadržení bojujícího konfrontovaného – část 1 [vlastní zdroj]

Po úspěšném bloku útočnicka je cílem jej dostat k zemi. Proběhne rozhození útočnicka úderem na obličej.

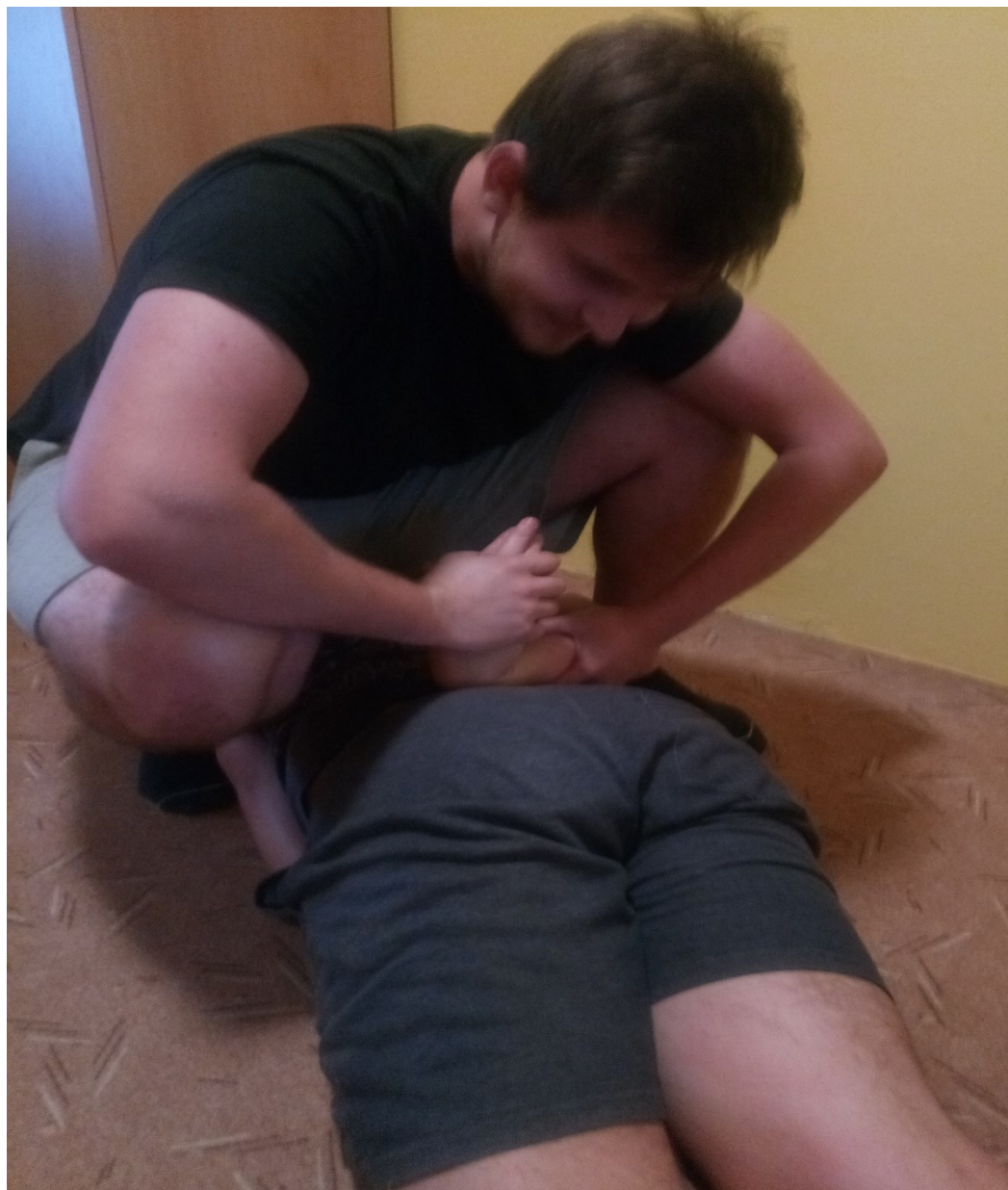
Obrázek 13: Zadržení bojujícího konfrontovaného – část 2 [vlastní zdroj]

Po úspěšném složení útočníka je třeba jej již jen dostat do polohy, kdy nebude nebezpečný

Obrázek 14: Zadržení bojujícího konfrontovaného – část 3 [vlastní zdroj]

V této fázi je důležité držet zadržovaného na páce a komunikovat s ním. Je třeba mu silou a hlavně slovy sdělit jaké pohyby se od něj očekávají.

Obrázek 15: Zadržení bojujícího konfrontovaného – část 4 [vlastní zdroj]

V pozici na břicho, kdy jsou nohama fixovány ruce, a je držen na páce, je zcela pod kontrolou. Jednou rukou je možno volat policii. V této pozici lze vydržet poměrně dlouhou dobu.

5.4 Využití teleskopického obušku k obraně - Vhodné pro obě skupiny

Teleskopický obušek je mocná zbraň jak pro útok, tak i pro obranu. Není to však jen o bezhlavém mlácení kolem sebe.

Obrázek 16: Postoj s teleskopickým obuškem [vlastní zdroj]

Obrázek 16 ukazuje základní postoj pro obranu s obuškem. Krouživými pohyby kolem sebe můžeme vytvářet jakýsi druh štítu a zároveň útočníkovi při jeho útoku způsobit velkou bolest.

Obrázek 17: Obrana teleskopickým obuškem [vlastní zdroj]

5.5 Závěr 5. kapitoly

Uvedené techniky lze považovat za minimum, které jsou užitečné jak pro pracovníka komerční bezpečnosti a zároveň pro občanské prostředí. Většina občanů nemá žádné znalosti pokročilé techniky útoku a není tedy třeba znát přehnané množství složitých chvatů. Být připraven je však odjakživa základ bezpečnosti a proto je vhodné techniku sebe sama dále rozvíjet a hlavně opakovat protože nikdy nevíme, co číhá za dalším rohem.

ZÁVĚR

V ČR naštěstí platí zákony, které umožňují lidem se účinně bránit, či jednat v různých problémových situacích. Na jejich užití však nespolehá jen občanské prostředí, ale také oblast komerční bezpečnosti. O zákonu pro jejich problematiku se sice již několik let diskutuje avšak je stále k nedohledu.

Co se týče dostupnosti samotné techniky, kterou využívají buďto zaměstnanci v PKB nebo běžní občané je hodně rozdílná. V ČR je sice velká dostupnost různých bojových sportů, či jiných aktivit, u kterých se občan může naučit bojovat, avšak málo který se zaměřuje přímo na obranu. Lépe zaměřené kurzy mají však problém s praxí instruktorů. Pro pracovníky PKB je situace ovšem daleko horší. Sehnat kvalitní školení pro ně je mnohdy problém a řada společností je ani nevyhledává. Naštěstí si to řada pracovníků uvědomuje, co jim může hrozit, a proto se snaží sama sebe ve volném čase rozvíjet v oblasti sebeobrany. Zde se však nenaučí techniky, které jsou pro PKB důležité jako jsou techniky vyvedení či zadržení. Časté je také zaměstnávání osob, které jsou pro svou pracovní pozici zcela nekompetentní. Nedostatek vhodných kurzů a zaměstnání nevhodných zaměstnanců společně dávají možnost vzniku řadě hrozeb.

Hrozby jsou sice pro oblast PKB a občanské prostředí mnohdy totožné avšak od obou sektorů se očekává naprosto jiná reakce v případě hrozby. Běžnému občanovi stačí chránit vlastní život a majetek a může se hrozbám i vyhnout. Pracovník PKB však mnohdy potřebuje konfrontovaného zadržet či s ním jinak zacházet, aby jej mohl předat policii.

Na základě uvedených techniky, které byly vybrány jako úplné minimum toho, co by každá kategorie měla umět, lze stavět kvalitnější školení pracovníků nebo občanů. Ne vždy se však vyplatí spoléhat na základní techniky a je dobré své znalosti a schopnosti dále rozvíjet.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] §29: Nutná obrana. Zákony od centrum.cz [online]. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/trestni-zakonik/cast-1-hlava-3-paragraf-29>
- [2] §76 Zadržení osoby podezřelé. Zákony od centrum.cz [online]. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/trestni-rad/cast-1-hlava-4-paragraf-76>
- [3] §14 Svépomoc. Zákony od centrum.cz [online]. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/obcansky-zakonik-novy/cast-1-hlava-1-dil-3-paragraf-14>
- [4] MALÁNÍK, Zdeněk. Úvodní problematika profesní obrany. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management I: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. 1. Zlín: VeRBuM, 2011, 247 - 259. ISBN 978-80-87500-05-7.
- [5] ŽÁK, Petr. Informace k profesní kvalifikaci STRÁŽNÝ. *Zakpetr.cz* [online]. 18.2.2016 [cit. 2018-04-25]. Dostupné z: <http://zakpetr.cz/informace-k-profesni-kvalifikaci-strazny/>
- [6] Práce pro OZP. *D.I.SEVEN* [online]. [cit. 2018-04-25]. Dostupné z: <https://www.diseven.cz/prace-pro-ozp-zps.html>
- [7] MALÁNÍK, Zdeněk a Jiří SVOBODA. Profesní obrana a právo v PKB. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management IV: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBuM, 2014, 227 - 237. ISBN 978-80-87500-57-6.
- [8] SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD. *Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. ISBN 978-80-210-5288-8.
- [10] ČESKÁ REPUBLIKA. Předpis č. 40/2009 Sb.: Zákon trestní zákoník. In: *40/2009*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2009, 11/2009, s. 159.
- [11] NÁCHODSKÝ, Zdeněk. *Nebojte se bránit*. Praha: Armex, 2006, 336 s. ISBN 80-867-9543-8.
- [12] BY ANDREW F. BRANCA. *The law of self defense: the indispensable guide for the armed citizen*. 2nd ed. Maynard MA: Law of Self Defense, 2013. ISBN 978-098-8867-703.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR Česká republika

OZP Osoba se zdravotním postižením

PKB Průmysl komerční bezpečnosti

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1: Vyproštění z držení za pas – část 1 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>44</i>
<i>Obrázek 2: Vyproštění z držení kolem pasu – část 2 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>45</i>
<i>Obrázek 3: Vyproštění z kravaty z boku – část 1 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>46</i>
<i>Obrázek 4: Vyproštění z kravaty z boku – část 2 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>46</i>
<i>Obrázek 5: Vyproštění z kravaty z boku – část 3 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>47</i>
<i>Obrázek 6: Vyproštění z držení za tričko – část 1 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>48</i>
<i>Obrázek 7: Vyproštění z držení za tričko – část 2 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>48</i>
<i>Obrázek 8: Odvedení ze zálohy – část 1 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>49</i>
<i>Obrázek 9: Odvedení ze zálohy – část 2 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>50</i>
<i>Obrázek 10: Odvedení vědomého konfrontovaného – část 1 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>51</i>
<i>Obrázek 11: Odvedení vědomého konfrontovaného – část 2 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>52</i>
<i>Obrázek 12: Zadržení bojujícího konfrontovaného – část 1 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>53</i>
<i>Obrázek 13: Zadržení bojujícího konfrontovaného – část 2 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>53</i>
<i>Obrázek 14: Zadržení bojujícího konfrontovaného – část 3 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>54</i>
<i>Obrázek 15: Zadržení bojujícího konfrontovaného – část 4 [vlastní zdroj] .....</i>	<i>55</i>
<i>Obrázek 16: Postoj s teleskopickým obuškem [vlastní zdroj] .....</i>	<i>56</i>
<i>Obrázek 17: Obrana teleskopickým obuškem [vlastní zdroj] .....</i>	<i>56</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1: Vyhodnocení potřebné znalosti techniky .....</i>	28
<i>Tabulka 2: Hrozby a rizika pro muže .....</i>	32
<i>Tabulka 3: Hrozby a rizika pro ženu .....</i>	33
<i>Tabulka 4: Specifikace vhodných technik proti fyzickému útoku .....</i>	34
<i>Tabulka 5: Specifikace vhodných technik proti okradení .....</i>	35
<i>Tabulka 6: Specifikace vhodných technik proti znásilnění .....</i>	35
<i>Tabulka 7: Hrozby a rizika pro vrátného .....</i>	36
<i>Tabulka 8: Specifikace vhodných technik pro vrátného .....</i>	37
<i>Tabulka 9: Hrozby a rizika Guarda .....</i>	38
<i>Tabulka 10: Specifikace vhodných technik pro Guarda .....</i>	39
<i>Tabulka 11: Hrozby a rizika ostrahy společenských akcí .....</i>	40
<i>Tabulka 12: Specifikace vhodných technik pro Guarda .....</i>	41
<i>Tabulka 13: Hrozby a rizika pro strážného v obchodě .....</i>	41
<i>Tabulka 14: Specifikace vhodných technik pro Guarda .....</i>	42
<i>Tabulka 15: Závěrečné porovnání potřebné techniky obou prostředí .....</i>	43